

Sammanfattning över avlämnade rapporter

I avlämnade rapporter framgår syftet med respektive granskning, vad som framkommit, våra kommentarer och förslag till förbättringar. I denna bilaga sammanfattas framförallt våra väsentligaste iakttagelser och synpunkter.

Granskning av den kommunala hälso- och sjukvården (Avlämnad 2019-06-20)

Syftet med granskningen var att bedöma om nämnden hade säkerställt en ändamålsenlig hemsjukvård och om det fanns en tillräcklig intern kontroll avseende hemsjukvården.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen var att nämnden hade säkerställt att kommunen erbjudit en i allt väsentligt ändamålsenligt hemsjukvård även om granskningen gav vid handen att uppföljningen inom vissa områden borde förbättras.

De väsentligaste iakttagelserna från granskningen sammanfattas nedan:

Nämnden hade genom rapportering av Kvalitets och patientsäkerhetsberättelsen en viss uppföljning av verksamheten och det skedde uppföljning i nämnden varje tertiäl. Därutöver genomfördes en brukarundersökning som avsåg att fånga upp den enskildes uppfattning av verksamheten. Det var exempel på uppföljning som vi ansåg nödvändig för verksamheten, men vi ansåg att den kunde förbättras ytterligare.

I granskningen framkom att en striktare bedömning av vem som inkluderas i hemsjukvården har inneburit en betydande minskning av vårdtagare. Minskningen motsvarade ca 7,5 procent. Det var en tillräckligt stor minskning att vi menade att det kunde vara anledning att särskilt följa upp hur det fallit ut för vårdtagarna.

Vi ansåg också att nämnden behövde förbättra sin uppföljning av hemsjukvårdens samverkan med VGR. Vi erfor att det inte skedde någon särskild uppföljning av vad som avtalats med VGR, vilket kunde innebära att den enskilde inte fick den service de hade rätt till. Vissa lokala rutiner som omfattar kontakt med primärvård saknades i verksamheten och behövde utarbetas.

I granskningen framkom att det var svårt att klara bemanningen avseende sjuksköterskor under sommaren. Vi betonade vikten av att nämnden arbetar aktivt med att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens för att förhindra dyra anställningar via rekryteringsföretag.

Med anledning av iakttagelserna rekommenderades den granskade nämnden att:

- Förbättra uppföljningen avseende kommunens avtal med VGR.
- Utforma lokala rutiner för samverkan med VGR, t.ex. avseende fördjupade läkemedelsgenomgångar inom såväl särskilda boenden som hemtjänst.
- Följa upp hur den mer restriktiva bedömningen av vilka som inkluderas i hemsjukvården fallit ut.
- Följa upp att rutinen för delegering inför och under sommaren följs.
- Arbeta för att rekrytera och behålla nödvändig kompetens.

Granskning av intern styrning och intern kontroll av inköp och användande av verksamhetsfordon

(Avlämnad 2019-05-24)

Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen hade säkerställt intern styrning och kontroll vid inköp, leasing och användande av verksamhetsfordon.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte var att kommunstyrelsens interna styrning och kontroll vid inköp, leasing och användande av verksamhetsfordon hade stora brister. Enligt granskningen saknades centrala styrande dokument till stor del. De intervjuade uppgav även att det saknats en heltäckande bild av kostnader förknippade med fordonshanteringen.

De väsentligaste iakttagelserna från granskningen sammanfattas nedan:

Ale kommun har tagit fram en policy för hur resor och möten ska hanteras, vilken syftar till att minska miljöpåverkan av kommunens verksamhet. Policyn är däremot av övergripande karaktär och lämnar stort utrymme för verksamheterna. Enligt vad som framkom i vår granskning saknade Ale kommun övergripande rutiner för hantering av fordon på verksamhetsnivå. Det innebär att respektive verksamhet som hanterar fordon själva ansvarade för att ta fram skriftliga rutiner. Detta kunde leda till varierande regler och varierande kvalitet i uppföljningen. Vi rekommenderade Ale kommun att ta fram gemensamma skriftliga rutiner för hantering av verksamhetsfordon, exempelvis avseende förande av körjournal, nyckelhantering och uppföljning.

Granskningen visade att Ale kommun har en liten central funktion för hantering av kommunens fordon. Vår bedömning var att flera av de problem som fanns avseende fordonshantering skulle lösas vid ett införande av den nya fordonshantering Internservice planerat för. Vi rekommenderade kommunen att införa en central hantering av samtlig fordonshantering. Enligt vår granskning genomfördes uppföljning av körjournaler samt drivmedelskvitton i ytterst begränsad utsträckning. Vi rekommenderade att införa återkommande uppföljningar av dels körjournaler, dels drivmedelskvitton, i kommunens internkontrollplan. Vi rekommenderade också att digitala körjournaler införs i kommunens samtliga fordon.

Med anledning av iakttagelserna rekommenderades kommunstyrelsen att:

- Ta fram gemensamma skriftliga rutiner för hantering av verksamhetsfordon, exempelvis avseende förande av körjournal, nyckelhantering och uppföljning.
- Införa en central hantering av samtlig fordonshantering
- Införa återkommande uppföljningar av dels körjournaler, dels drivmedelskvitton, i kommunens internkontrollplan.
- Digitala körjournaler införs i kommunens samtliga fordon.
- Ta fram gemensamma skriftliga rutiner för hantering av verksamhetsfordon, exempelvis avseende förande av körjournal, nyckelhantering och uppföljning.
- Införa en återkommande uppföljning av körjournaler samt drivmedelskvitton.

Granskning av hur kommunen arbetar för att säkerställa kompetensförsörjningen

(Avlämnad 2019-11-06)

Syftet var att granska hur kommunen arbetade för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte var att kommunstyrelsen inte på ett tillfredsställande sätt arbetat med kommunens kompetensförsörjning. Vi bedömde att kommunstyrelsen behövde fortsatt leda, styra och följa upp och ha uppsikt för att säkerställa det fortsatta arbetet med kompetensförsörjningen.

De väsentligaste iakttagelserna från granskningen sammanfattas nedan:

Granskningen visade att det i dagsläget saknade en färdigställd kommunövergripande kompetensförsörjningsplan eller motsvarande. Personalomsättningen inom kommunen bedömdes vara hög och vi bedömde att kommunen borde ha en förebyggande planering för att minska den och vidta åtgärder. Generellt sett saknas mål och mått för att vara attraktiv arbetsgivare enligt intervjuer.

Vi bedömde att avsaknaden av en kommungemensam kompetensförsörjningsplan var en brist för kommunen. Kommunstyrelsen borde, som ansvarig för kommunens personalpolitik, fastställa strategier och riktlinjer för kommunens arbete med att rekrytera, utveckla och behålla den kompetens som behövs. Vi såg dock positivt på att det hade initierats ett arbete med att ta fram en gemensam plattform för strategisk kompetensförsörjning.

Vi bedömde att det är av yttersta vikt att personalbehovet är identifierat på kort och lång sikt för att skapa hållbara verksamheter och inte riskera att kommunen inte kan fullgöra sina åtaganden på grund av personalbrist. Det borde också finnas rutiner och riktlinjer för hur verksamheter ska följa upp och åtgärda personalbehov inom kommunen.

Vi bedömde att kommunen ser ett starkt arbetsgivarvarumärke, det vill säga att vara en attraktiv arbetsgivare, som en grundförutsättning för kompetensförsörjningen. Vi bedömde att arbetet med arbetsgivarvarumärket /vara en attraktiv arbetsgivare skulle stärkas om arbetet i större utsträckning sker på en kommunövergripande nivå. Kommunen borde överväga behovet av att utarbeta en kommungemensam strategi för att säkerställa att insatser sker långsiktigt, ingår i ett sammanhang och förmedlar en enhetlig bild av kommunen som arbetsgivare.

Med anledning av iakttagelserna rekommenderades bl.a. kommunstyrelsen/nämnden att:

- Påbörja ett arbete med att se över samt tydliggöra roller och ansvarsfördelning inom ramen för HR:s respektive verksamheternas ansvar vad gäller personalfrågor.
- Ta fram kommungemensam kompetensförsörjningsplan.
- Säkerhetsställa att det finns riktlinjer och rutiner vart framtaget material kring strategiska områden finns dokumenterade för att undvika risk av förlorat material vid hög chefsomsättning.
- Säkerhetsställa att det finns tillfredsställande mål och mått för att följa upp personalnyckeltal på ett systematiskt sätt och att det finns rutiner för hur/när åtgärder ska göras. Tydliggöra vem som har ansvar och roller i detta arbete.

Granskning av incidentrapportering och långtidsfrånvaro – samt granskning av åtgärder av tidigare rapport om elevers behov av särskilt stöd (Avlämnad 2019-12-11)

Syftet med granskningen var att undersöka om utbildningsnämnden arbetade tillfredsställande med incidentrapportering och förebyggande långtidsfrånvaro hos elever, samt att göra en uppföljning hur/om kommunen gjort relevanta åtgärder sedan tidigare gjord granskning från 2015 avseende elevers behov av särskilt stöd.

Vår sammanfattande bedömning var att utbildningsnämnden delvis arbetade tillfredsställande med granskningsområdena både vad gäller incidentrapportering, förebyggande mot långtidssjukskrivning och åtgärder från tidigare granskning. Vi ansåg att det fanns goda möjligheter för Ale kommun att, genom sin elevhälsa och sina olika samverkansstrukturer mellan skola, vård och sociala, arbeta tillfredsställande med dessa områden. Dock identifierade vi några risker för brister i incidentrapporteringen och identifierade några förbättringsområden för att arbeta förebyggande mot långtidsfrånvaro och åtgärder för elevers behov av stöd vilket gör att vi bedömde granskningsområdet till delvis uppfyllt.

De väsentligaste iakttagelserna från granskningen sammanfattas nedan:

Enligt vår bedömning hade det vidtagits ett antal åtgärder utifrån den tidigare rapporten om "elevers behov av särskilt stöd" från 2015 bland annat vad gällde uppföljningar av resursfördelningsmodellen, beskrivning av specialpedagogiska insatser i Elevhälsoplanen samt att insatser i form av särskilt stöd samverkas mellan skola, socialtjänst och andra aktörer genom olika forum internt och externt. Ale kommun hade också börjat att implementera en modell för att stärka den sociala miljön på kommunens skolor samt etablerat olika nätverk och samarbeten för att ge stöd till elever. Vi rekommenderade att Ale kommun fortsatt genomföra åtgärder som identifierats i den tidigare rapporten.

Vi bedömde att det har skett olika exempel på främjande och förebyggande arbete mot att minska incidenter och rapportering av långtidsfrånvaro och vi ansåg att det viktiga arbetet måste fortsätta att bedrivas.

Med anledning av iakttagelserna rekommenderades utbildningsnämnden bl.a. att:

- Säkerställa åtgärder i verksamheterna så att checklistan för intern kontrollplan uppfylls helt enligt lagkrav.
- Säkerställa tydligare likvärderingsarbete för jämställda elevinsatser både vad gäller frånvaro och incident/kränkningar.
- Säkerställa anmälningsskyldighet till rektor samt att uppföljningen av pågående ärenden förstärks vad gäller incidenter.
- Säkerställa att frånvarorapporteringen görs på ett enhetligt och konsekvent sätt både inom verksamheten och till huvudman och att det finns fastställda rutiner för det.
- Erbjuder utökat stöd till verksamheterna vid komplexa ärenden på ett systematiskt sätt.
- Säkerställa att eventuella samverkansbrister mellan förvaltningar förebyggs och åtgärdas.

Delårsrapport för perioden januari – augusti 2019

(Avlämnad 2019-10-16)

I delårsrapporten redovisades ett positivt resultat om 79,2 mnkr för perioden januari-augusti 2019 för kommunen. Det prognostiserade positiva resultatet för helåret 2019 beräknades bli 89,1 mnkr, vilket var 11,1 mnkr bättre än budgeterat resultat. Prognosen visade ett underskott om 15,4 mnkr för kommunens verksamheter där omsorg- och arbetsmarknadsnämnden stod för det största underskottet om 14,4 mnkr (-6,7 mnkr 2018). Kommunstyrelsen prognostiserade ett överskott om 6,7 mnkr.

Vid granskningen framkom inte annat än att delårsrapporten i allt väsentligt hade upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning och bokföring och god redovisningssed. Vår bedömning är att delårsrapporten kunde ligga till grund för kommunfullmäktiges analys och bedömning av resultatet.

Årsbokslut 2019

(Avlämnad 2020-03-26)

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap i kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

I årsredovisningen går att utläsa att god ekonomisk hushållning inte bara innebär att det ekonomiska resultatet i resultaträkningen ska uppfyllas utan värdet på kommunens tillgångar ska bevaras, resultatinsatser i förhållande till utförda prestationer ska mätas och kvaliteten på verksamheten värderas.

Kommunens sammanfattande bedömning för 2019 års verksamhet är att kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning i och med att de finansiella målen uppfylls samt att flertalet av de verksamhetsknutna målen når upp till uppsatta målvärden eller visar en positiv utveckling gentemot 2018.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunal bokföring och redovisningslag och god redovisningssed.